

[Svend Aage Jensby]

rer. Det er utrolig mange retsmøder, der må aflyses, fordi de tiltalte trods korrekt tilsigelse – selvfølgelig, ellers kan man ikke tale om effektiv udeblivelse – udebliver fra vores retsmøder. Det må dog være et fælles mål, at vi i for- ening i Folketinget kan fremskynde sagsbe- handlingen inden for hele justitsvæsenet.

Jeg har ligesom hr. Tom Behnke set – men kun i pressen, og det kan være forkert refereret – at det, ministeren har tanker om at komme med, er, at man ved udeblivelse skal kunne idømme straffe op til 30 dage. Jeg mener virke- lig ikke, at det løser vores problem. Der afsiges talrige betingede domme i ganske ukomplice- rede sager, hvor den pågældende har tilstået, eller hvor der findes bevis i form af fingeraf- tryk eller andre ting i sagen. Jeg håber sande- lig, at forslaget bliver formuleret sådan, at det også opfanger den store gruppe og naturligvis spiritussager osv., for hvis vi kun holder os til en frihedsstraf på 30 dage – og jeg har ikke engang set, om det skulle være betinget eller ubetinget – batter det altså ikke rigtig noget.

Jeg mener, det er fuldt forsvarligt at give udeblivelsesdomme under de konditioner, som lovforslag nr. L 100 lagde op til, hvoraf frem- gik, at den tiltalte person skulle være underret- tet, skulle have beskikket en advokat, at anke skulle stå ham åbent, at han skulle have en større genoptagelsesmulighed, og at retten ikke fandt, at den tiltaltes tilstedeværelse var nødvendig.

Hvis vi bygger det op på disse retningslinjer, imødeser jeg med glæde ministerens forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) be- handling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslut- ning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 40:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af straffe- og retsplejeloven. (Forstærket indsats mod indbrudskriminalitet).

Af Svend Aage Jensby (V) og Helge Adam Møller (KF) m.fl.

(Fremsat 3/12 93).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Erling Olsen):

I beslutningsforslaget fra medlemmer af Det Konservative Folkeparti og Venstre opfordres jeg til at tage initiativer til en forstærket indsats mod især indbrud i private hjem, herunder fremsætte lovforslag om at skærpe straffen for indbrud og hærværk i private hjem.

Desuden skal der indsættes en bestemmelse i retsplejelovens § 762, stk. 1, hvorefter der kan ske varetægtsfængsling i alle tilfælde, hvor en sigtet er pågrebet under udførelsen af lovover- trædelser eller på friske spor, og hvor der er grund til at tro, at han har begået andre tilsva- rende lovovertrædelser.

Jeg er helt enig i det hovedsynspunkt, som bærer beslutningsforslaget, nemlig at de man- ge indbrudstyverier er et alvorligt samfunds- problem. Indbrudstyverierne medfører ikke blot tab af økonomiske værdier, men også en krænkel- se af enkeltpersoners og familiers fø- lelse af tryghed i hjemmene og tillid til sam- fundsordenen.

Dette er baggrunden for, at jeg den 14. sep- tember sidste år nedsatte en initiativgruppe. Initiativgruppen har forberedt en handlings- plan om bekæmpelse af indbrudstyverier, som jeg netop i går har offentliggjort og samtidig sendt til Folketingets Retsudvalg.

Selv om jeg således er enig i beslutningsfor- slagets hovedsigte, kan jeg ikke støtte de to konkrete forslag, som det indeholder.

Forslaget om en øget adgang til varetægts- fængsel retter sig ikke specielt imod indbruds- tyve og vil således efter min opfattelse kunne få alt for vidtrækkende konsekvenser.

Der er i øvrigt tale om et forslag, som stam- mer fra en 20 år gammel betænkning, nemlig betænkning nr. 728 fra 1974. Forslaget fra be- tænkningen blev ikke gennemført, da Folketin-

[Justitsministeren]

get ændrede reglerne om varetægtsfængsling i 1978. Heller ikke i dag er der efter min opfattelse sagligt grundlag for en sådan generel udvidelse af adgangen til varetægtsfængsling.

Forslagsstillerne ønsker, at straffen for indbrud skærpes, og tager som nævnt i den forbindelse uden nærmere at begrunde det hæværk i private hjem med.

Jeg tror, det er for enkel en tankegang, at skærpede straffe i sig selv vil være i stand til markant at nedbringe indbrudstyverierne. Det, der skal til, er en mangesidet indsats, og her er opdagelsesrisikoen og tempoet i efterforskningen af større betydning end strafniveauet.

Endvidere er det vigtigt med præventive foranstaltninger såvel af generel art som rettet mod potentielle gerningsmænd.

Det er baggrunden for, at handlingsplanen peger på en række foranstaltninger for at styrke kriminalpræventionen, efterforskningen og retsforfølgningen samt bistanden til ofre for indbrudstyverier.

Jeg vil også i denne forbindelse fremhæve den skærpede indsats over for hælerne. Uden hælerne ville der kun blive begået få tyverier, og alt tyder på, at netop hælernes opdagelsesrisiko har været faldende i de seneste år. Det må vi gøre noget ved, og derfor lægges der i handlingsplanen op til en særlig indsats mod hælerne.

Sammenfattende kan jeg således ikke støtte beslutningsforslaget. Jeg er enig i dets hovedsigte, men ikke i de midler, som forslagsstillerne går ind for. Der skal gøres en langt mere breddespektret indsats, og den er allerede igangsat med handlingsplanen mod indbrudskriminalitet.

Holger Graversen (S):

Socialdemokratiet ser naturligvis meget alvorligt på indbrudskriminaliteten, idet det er et alvorligt samfundsproblem, som også justitsministeren gjorde opmærksom på, og som vi ved er dybt krænkende over for de personer, det går ud over. Indbrud og tyveri udgør desværre ca. halvdelen af al kriminalitet herhjemme.

Alligevel kan vi ikke støtte dette, synes vi, fantasiløse forslag fra Venstre og De Konservative om at forstærke indsatsen mod indbrudskriminalitet. Venstre og De Konservative ønsker meget enkelt straffen skærpet og at udvide muligheden for at varetægtsfængsle.

Når jeg kalder det fantasiløst, er det, fordi der intet belæg er for at tro, at højere straf ned sætter antallet af indbrud. Trods Venstres og De Konservatives påstande om det modsatte er der intet belæg for, at straffen i sig selv virker forebyggende.

Venstre og De Konservative tager ikke stilling til det øgede ressourceforbrug og et øget antal fængselspladser. Vil man bygge flere fængsler eller nedsætte straffen på andre områder? Man har heller ingen tanker om konsekvenserne af øget varetægtsfængsling.

Sidst, men ikke mindst er det skuffende at få endnu et forslag fra Venstre og De Konservative uden spor af forebyggende foranstaltninger. Ikke mindst Venstres ordfører bør vide, at bedre forebyggelse er det eneste, der nytter noget. Vi har i Danmark masser af eksempler, også i hr. Svend Aage Jensbys politikreds, på, at et godt samarbejde om forebyggelse mellem politi og andre relevante parter nytter noget. Vi kan bl.a. konstatere det på røveriområdet, hvor antallet af røverier er faldet markant efter forskellige forebyggende indsatser i pengeinstitutter, på servicestationer og andre steder. Vi har heldigvis også konstateret en nedgang i kriminaliteten blandt de helt unge, bl.a. efter en massiv og målrettet indsats i skoler, i SSP-regi m.v. I 1981 var syv af 100 unge involveret i en form for kriminalitet, i 1992 var antallet faldet til ca. fem af 100; i Ålborg har politiet bl.a. haft et godt resultat af målrettede aktioner mod vold, mod biltyve og netop nu også mod indbrud.

Men samlet set er der desværre i tidsrummet 1991-92 sket en lille stigning i antallet af indbrud, der ellers har været konstant siden 1986, ja, i 1986 var det endda højere. I Københavnsområdet ser man oven i købet et fald i anmeldelserne i perioden 1982-92.

Mest udsat ved vi er fritliggende villaer, sommerhuse og erhvervslokaler. I Ålborg var der således i 1992 i alt 1.530 indbrud i private hjem, men 2.168 i erhvervslokaler, og vagtselskaber kan oplyse, at antallet af erhvervsindbrud sagtens kunne mindskes, hvis ikke brugerne slødede så groft med aflåsning, med at slå alarmer til osv. Antallet af indbrud i de enkelte politikredse afhænger meget af, hvor stor en forebyggende indsats der finder sted.

Da indbrud er et stort samfundsproblem, har justitsministeren i samarbejde med bl.a.

[Holger Graversen]

Det Kriminalpræventive Råd og politiorganisationerne udarbejdet en handlingsplan om bekæmpelse af indbrudstyverier. Denne plan blev offentliggjort i går og har fået en velbegrundet rosende modtagelse. Det er en god opfølgning af regeringens antivoldspakke.

Den nye plan bygger på en decentral indsats med en forstærket og målrettet bekæmpelse af indbrud i de enkelte politikredse. I hver politikreds skal der udarbejdes en plan med den lokale målsætning på området og de midler, der tænkes anvendt. Som i antivoldspakken er hovedvægten lagt på det forebyggende, som bl.a. er en bedre indsats i skolerne, en langt bedre indsats mod hælere, mere patruljering, flere landsdækkende og lokale kampagner, mere rådgivning og vejledning til borgerne om indbrudssikring, nabohjælp, mærkning og foto, belysning og tekniske sikringer som bedre låse og beslag m.v. Det skal overvejes at give tilskud til tyverisikring, og der skal indføres særlige sanktioner over for unge indbrudstyve, der går på en hurtigere indgriben og eventuelle ungdomskontrakter. Der skal også være bedre overvågning af løsladte tyve, som man ved har en lang kriminel løbebane bag sig, og her har man gode erfaringer bl.a. fra Glostrup. Så skal der være en hurtigere opfølgning af indbruds-sager, og ofrene skal hjælpes bedre med rådgivning om forebyggelse.

Det er værd at understrege to forhold. Det Kriminalpræventive Råd har siden 1971 løbende gjort en god indsats med hensyn til kampagner, OBS-tv-udsendelser, nabohjælp, mærkning m.v., og det er det arbejde, der ønskes styrket i samarbejde med lokale myndigheder og politi. Man skal også huske at bemærke, at flere politikredse allerede har lavet målrettede indsatser på det område, bl.a. i København og Ålborg.

Vi afviser altså forslaget og ser frem til et godt samarbejde om regeringens handlingsplan på området.

Helge Adam Møller (KF):

Socialdemokratiets ordfører gjorde med fuld ret meget ud af forebyggelsen, og hr. Holger Graversen ironiserede en smule eller kunne i hvert fald ikke forstå, at forslagsstillerne ikke havde skrevet et eneste ord om det. Men det har vi faktisk, for det første element i selve beslutningsforslaget er, at vi beder justitsmini-

steren om at tage initiativ til en forstærket indsats, og jeg har i hvert fald ikke fantasi til i dagens Danmark at forestille mig en justitsminister, uanset om det er den nuværende eller han måtte komme fra et borgerligt parti, som ikke i en forstærket indsats mod kriminalitet altid ville have forebyggelse og oplysning som et væsentligt element. Det er vi vel efterhånden alle sammen enige om, og det kan vi også konstatere i den pakke, som ministeren lagde frem i går.

Lad mig ellers sige, at der efter vores mening er behov for en forstærket indsats mod indbrudskriminaliteten af i hvert fald tre grunde.

For det første fordi der er sket en markant stigning i de senere år i antallet af indbrud i private hjem. Jeg kan bare nævne parcelhuse eller villaer, hvor antallet af indbrud er mere end fordoblet over 10 år. Den anden årsag er, at det er betydelige personlige og samfundsmæssige værdier, der mistes ved alle disse indbrud. Den tredje og ikke den mindst vigtige grund til, at vi bør gøre en større indsats, er hensynet til dem, det går ud over, altså den familie, der bor i den lejlighed eller det hus, der bliver udsat for indbrud. Det er en utrolig ubehagelig oplevelse, som jeg tror man skal have oplevet selv eller i hvert fald have nær familie, der kan beskrive, at komme hjem til et hjem, der er raseret, et hjem, der er krænket, hvor alle éns gemmer og personlige ejendele er rodet igennem, og selv om de fleste familier har en forsikring, er det langt fra altid, at ejendele kan erstattes. Selvfølgelig kan man få et nyt fjernsyn eller en video, men drejer det sig om noget, man har fået i dåbsgave eller arvet gennem generationer, er det mistet, og man får det aldrig igen. Derfor er det en meget ubehagelig oplevelse, og det er også derfor, jeg tror, at vi alle er enige om, at der skal gøres noget.

Spørgsmålet er så, hvad der skal gøres. Vi foreslår tre konkrete ting. Den første er, at justitsministeren tager initiativer, og dér kan jeg med stor glæde konstatere, at det har ministeren allerede gjort i går. Jeg har læst den store gule plan igennem, og jeg synes, det er en god og hensigtsmæssig plan, og jeg glæder mig til den evaluering, der kommer, jeg tror, det er i februar 1995. Jeg håber, at man mindst når det mål, man foreløbig har sat sig, med at – for nu at tage et andet populært udtryk – kurven skal knækkes, og den skal ligesom i andre tilfælde

[Helge Adam Møller]

knækkes i nedadgående retning med mindst 10 pct. Jeg håber, det lykkes, og at vi kan fortsætte i den retning, men jeg tvivler nok lidt på det, for jeg mener, at de to andre elementer, vi har med i vores forslag, helt klart vil medvirke til, at det går i den rigtige retning.

Den anden ting – og den savner jeg at ministeren og Socialdemokratiet også kan tilslutte sig – er, at kriminelle, der begår indbrud eller øvret hærværk i private hjem, kan straffes strengere end i dag. Det vil i hvert fald øge den præventive effekt og klart markere samfundets afstandtagen til den type kriminalitet.

Det tredje element, vi har i vores forslag, og som jeg også savner, er, at der bliver mulighed for at varetægtsfængsle en indbrudstyv, som gribes på fersk gerning eller på vej væk fra gerningsstedet, og hvor der er grundlag for mistanke om, at han har begået flere indbrud. Det ville lette politiets arbejde, det ville give mulighed for at efterforske sagerne langt hurtigere, og man ville kunne opfylde det mål, som regeringen også har om at få afsagt en dom og indlede en afsoning langt hurtigere, end når tyven, som hovedreglen er i dag, er på fri fod. Kan der ikke skaffes flertal for det i dag, håber jeg, vi kan nå det på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Både ministeren og Socialdemokratiets ordfører var inde på, at den formulering, man vil bruge i punkt 4 til § 762 i retsplejeloven, ikke kun handler om indbrudstyverier. Bestemmelsen vil dække enhver form for kriminalitet, der har en strafferamme på mere end 1½ år.

Jeg vil høre, om forslagsstillerne er opmærksom på det, og om man er indstillet på, at det skal have de vidtrækkende konsekvenser, som man har foreslået i forslaget.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Vi kan takke den konservative ordfører for en positiv modtagelse af regeringens handlingsplan, men det kan ikke have været ubekendt for hverken Venstre eller De Konservative, at en sådan handlingsplan var undervejs.

Hr. Helge Adam Møller mener altså, at de to elementer i VK-forslaget skulle afhjælpe problemet yderligere. Jeg er så nødt til at spørge

en gang mere: Hvilket belæg har man for det? Hvilke organisationer mener, at højere straf på området ville hjælpe på problemet? Vi kan henvise til – men det nåede jeg ikke før – at i det, vi har vedtaget i vores antivoldspakke, er der også en række elementer, som selvfølgelig også vil virke forebyggende over for dette problem, ikke mindst indsatsen i skolerne, i belastede byområder osv.

Jens Thoft (SF):

På vor ordførers, fru Ebba Stranges, vegne skal jeg helt firkantet afvise forslaget.

Må jeg ikke for egen regning sige, at SF er modstander af disse fantasiløse forslag om mere fængsling og længere straffe, og der er ikke noget som helst, der tyder på, at den berigelseskriminalitet, som for halvdelens vedkommende begås af narkomaner, overhovedet vil formindskes med et eneste tyveri ved at vedtage beslutningsforslag nr. B 40.

Efter min opfattelse opfatter forslagsstillerne tilsyneladende definitionen af tyveri på den måde, at tyveri er, når man begærer sin næstes ejendom så intenst, at man ikke har tid til at stifte et aktieselskab, malke en kreditforening eller afvente overskydende skat. Der var måske mere brug for at interessere sig for hårdere straffe for skrivebordskriminalitet, for dér tyder alt nemlig på, at det hjælper, men på det område er lovgrundlaget sædvanligvis så uklart, at det er svært at ramme den.

Også i forbindelse med dette forslag vil jeg fremkomme med et stort hjertesuk over, at et forslag, der er fremsat af to så store partier, er så tyndt og usammenhængende begrundet, når man tager i betragtning, at det trods alt er vidtgående ændringer, der lægges op til. Ja, det bringer mig Fælles Kurs' mange forslag i erindring. Et forslag, der er så gennemgribende ændrende i vores straffe- og retsplejelov, og som har bemærkninger på størrelse med en almindelig dødsannonce i Politiken, kan man ikke være bekendt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Holger Graversen troede ikke på den præventive effekt af længere fængselsstraffe og savner nogle mennesker, der tror på det. Nu kan jeg henvise til hr. Jens Thoft, som i hvert fald tror på det, for han sagde fra talerstolen

[Helge Adam Møller]

for et minut siden, at han mener, at det i hvert fald hjælper over for den kriminalitet, som han kaldte skrivebordskriminaliteten. Der hjalp længere fængselsstraffe, og hvis man har den opfattelse, at det er fuldstændig ligegyldigt, hvor lang eller hvor kort fængselsstraffen er, måtte den logiske konsekvens for Socialdemokratiet vel være, at man sagde, at så afskaffede man alle fængselsstraffe, eller sagde, at de aldrig skulle være over 14 dage. Hvorfor søren skulle vi have alle de pladsproblemer i fængslerne, hvis det ikke hjælper, om det er ét år eller otte år? Så lad os dog sige, at der er ingen, der sættes i fængsel i mere end 14 dage. Så markerer vi, at det er fængsel, men så heller ikke mere.

Men der må da være én til, der tror på det også, for jeg kan se her i bilag 2 til den redegørelse, som justitsministeren kom med i går – det er politidirektørens strategi til bekæmpelse af indbrud – at man dér siger, at man skal sikre, at de falder mindst 10 pct. i 1994, og under det allerførste punkt om metoden står der:

»... ved at politiets indsats koncentrerer om at forhindre de få, men meget aktive kriminelle, der tegner sig for en meget stor del af tyverierne, i fortsat at begå indbrud.«

Hvordan forhindrer man dem i fortsat at begå indbrud? Ja, det gør man først og bedst og mest effektivt ved, at de sidder i fængslerne!

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Jeg har lyst til at præcisere, at vi i Socialdemokratiet selvfølgelig ikke er så naive, at vi tror, vi helt kan undvære fængsler, men man kan godt have en lidt forskellig opfattelse af, hvordan de virker rent præventivt.

Det er klart, at de, der sidder i fængsler, ikke begår nogen kriminalitet, mens de er der, men præventionen kan man diskutere, og det har man også erfaringer for sammenlignet med alle andre lande.

Så vil jeg sige, at fængselsstraffene nu altså ikke er så små på området. Man kan gå helt op til fire år, hvis det er kriminalitet af særlig grov karakter – altså det kunne godt være indbrud – og med hensyn til hælere kan man gå helt op til seks år.

Det er andre ting, vi skal have fat på, det er klart, f.eks. problemet med narkomaner. Vi ved, at måske helt op til halvdelen af indbrud-

dene begås af narkomaner. Der kommer en redegørelse om dette i næste uge, har jeg forstået, fra sundhedsministeren, og vi kan så tale om det specielle problem.

Tom Behnke (FP):

Jeg kan være meget enig med hr. Jens Thoft i, at dette forslag er meget tyndt. Det kunne man måske undskylde fra forslagsstillernes side med, at man ikke har haft tid til at gøre forslaget bedre. Men det, man så i det mindste kunne gøre fra forslagsstillernes side, var at blande sig lidt mere i debatten og svare på de spørgsmål, der kommer.

Jeg stillede et spørgsmål før, som ikke er blevet besvaret endnu, men o.k., det kan være, at man ikke er alt for interesseret i at få forslaget gennemført. Det er jeg lidt ked af, for det ville vi da gerne medvirke til.

Indbrudstyverier er steget markant, det viser enhver statistik. Der er behov for, at der bliver gjort en aktiv indsats, som det er nævnt, og den skal gøres nu. I den forbindelse skal jeg også rette en tak til ministeren for de initiativer, ministeren allerede har taget. Det er nogle gode og flotte initiativer, der bliver taget dér. Men jeg mener også på linje med den konservative ordfører, at det er for lidt. Der skal noget mere til, og det er dér, det forslag, vi nu behandler, kommer ind i billedet.

Jeg er meget enig i, at straffen for indbrudstyveri skal skærpes, men ikke nødvendigvis ved, at man laver en højere strafferamme, for strafferammen er allerede i dag på fire år, og det vil sige, at strafferammen faktisk er tilstrækkelig. Men det kunne være andre skruer, man vrider på i retssystemet for at skærpe straffen. Jeg ved ikke, hvad det er, forslagsstillerne vil med deres forslag, men det kan være, at det kan blive røbet over for os andre her.

Vores holdning til dette er, at vi også på dette område skal have gennemført hurtigere berømmelse af sagerne, en hurtigere berømmelse af retsmøder, og vi skal have hurtigere domsafsigelser. Der skal gå kortere tid fra dom til afsoning, helst skal man køres direkte fra domsafsigelsen til afsoning. Det ville i hvert fald være noget, som indbrudstyvene kunne mærke, og noget, der har en konsekvens. Men man skal også gøre en større indsats mod hælertiet, for det er jo korrekt, som ministeren også oplyste, at det er på grund af hælertiet, at meget af tyveriet foregår.

[Tom Behnke]

Så mener jeg også, at vi skal have et andet element ind, og det er det, der hedder mere politipatruljering, for jeg tror faktisk, det er et af de få virkelig præventive midler, man kan bruge her: mere patruljering i de særligt belastede områder.

Men et element, som for mig er meget væsentligt, og en ting, jeg har stået uforstående over for, lige siden jeg begyndte at stifte bekendskab med hele retssystemet, er de enorme mængder abatter, der bliver givet til dem, der har begået flere kriminelle handlinger. Jeg troede egentlig i min naivitet, før jeg stiftede bekendskab med hele det juridiske område, at hvis man havde begået to forseelser, der hver især ville give ét års fængsel, så fik man to års fængsel. Det gør man ikke. Det er dårligt nok, at man får mere end ét års fængsel, selv om man har begået flere kriminelle handlinger, der hver især ville berettige til et års fængsel. Og det er ikke rimeligt, for det signal, man sender, og det incitament, man giver, er: Har du én gang begået en kriminel handling og du er blevet afløret, så se at få lavet nogle flere, mens tid er, for det koster ikke noget, det er gratis fra nu af!

Jeg er enig i, at vi skal have mulighed for at varetægtsfængsle, men jeg vil igen spørge: Har vi ikke den mulighed allerede i dag efter de gældende regler? Hvad er det for ændringer, som forslaget lægger op til? Hvad er det, der er utilstrækkeligt ved de nuværende bestemmelser om varetægtsfængsling?

Og lad mig så spørge til de syv dage, man har sat ind som en maksimumgrænse for varetægtsfængslingens periode. Hvorfor sætter man en maksimumgrænse på? Det er der ikke i dag. Jeg har talt med Dansk Kriminalpolitisk Forening, og de har oplyst over for mig, at hvis man skal have en seriøs mulighed for at efterforske sådanne sager, taler man om varetægtsfængsling i ti dage. Det afskærer man altså politiet muligheden for. Hvorfor ikke lade det være dommeren, der afgør, hvor lang tid varetægtsfængslingen skal vare, fuldstændig som dommeren gør det i dag?

Men uanset udfaldet af spørgsmålet om varetægtsfængsling støtter Fremskridtspartiet forslaget, og vi går positivt ind i udvalgsbehandlingen, hvor vi håber, at vi kan få en mere grundig afklaring af hele spørgsmålet om varetægtsbestemmelserne.

Sonja Albrink (CD):

Som det allerede har været nævnt nogle gange, fremkom justitsministeren i går med en handlingsplan med regeringens forslag til en indsats mod indbrudskriminaliteten.

Ligesom tilfældet er med det forrige beslutningsforslag om udeblivelsesdomme i straffesager, er der åbenbart bred enighed om, at der skal gøres en indsats for at bringe indbrudskriminaliteten ned. Men enigheden er desværre ikke helt så stor på dette område, som den var under behandlingen af det før omtalte forslag. Forslagsstillerne fokuserer efter min opfattelse for meget på muligheden af at bekæmpe indbrudskriminaliteten med straf. At der kan ligge noget kriminalpræventivt i en udsigt til en øget straf, vil jeg slet ikke afvise, men straffen bliver jo kun en realitet, hvis indbruddets gerningsmand bliver fanget, så han kan stilles for en domstol.

Jeg tror derfor, at det i første omgang er langt vigtigere at bringe politiets opklaringsprocent op på et højere niveau end i dag, for det vil i langt højere grad virke kriminalpræventivt end udsigten til en højere straf, hvis gerningsmanden altså bliver fanget.

Jeg har i den forbindelse nogle gange tidligere brugt den vending, at også indbrudstyre arbejder kun under gode erhvervsvilkår. Er risikoen for opklaring af tyveriet for stor, er erhvervsvilkårene ikke gode, og indbrudstyven vil da næppe være så aktiv.

Lad os se resultaterne af justitsministerens handlingsplan. Hvis de ikke er tilstrækkelige, kan vi måske gå ind i en drøftelse af behovet for ændringer af reglerne i straffeloven og retsplejeloven.

Elisabeth Arnold (RV):

Også Det Radikale Venstre er bekymret over den voldsomme stigning, der er sket i indbrudskriminaliteten i de forløbne 10 år, og vi er ikke uinteresserede i at få foretaget en del initiativer for at få forebygget den fortsatte voldsomme stigning i indbruddene. Men vi tror ikke, at netop de to enkeltelementer, der er nævnt i forslaget her fra Venstre og De Konservative, vil hjælpe særlig meget.

Det er nævnt af flere tidligere ordførere, at strafferammen i forvejen er ganske høj, og varetægtsfængsling forudsætter jo altså, at der allerede er sket en del opklaringsarbejde, eller at vedkommende er grebet på fersk gerning.

[Ellisabeth Arnold]

Det, som vi tror er noget af det vigtigste, er – som ordføreren for Centrum-Demokraterne nævnte det – opdagelsesrisikoen. Hvis opdagelsesrisikoen er større, nedsættes aktiviteterne fra indbrudstyvenes side også, for så kan det simpelt hen ikke svare sig, så er det ikke så let, som det var før.

Ingen af de to enkeltelementer, der er nævnt her, nemlig de højere straffe eller den udvide- de adgang til varetægtsfængsling, ville have hjulpet mig eller min familie i forbindelse med de efterhånden temmelig mange indbrud, vi har haft. Jeg kan kun bekræfte, at det er ubehageligt, det er krænkende, det er modbydeligt at komme hjem til et hus, der er gennemrodet.

Jeg kan til gengæld også sige, at der er andre elementer end netop det strafmæssige, opdagelsesrisikoen og det forebyggende arbejde, der skal ses på – og det håber jeg at justitsministeren vil se på og diskutere med os, når vi når frem til behandlingen af indbrudskriminalitetshandlingsplanen – og det er politiets egen rolle. Disse forbrydelser skal opprioriteres i politiets arbejde, og det skal de for det første ved at intensivere overvågningen af de kendte indbrudstyper, men også ved, at man aktivt støtter de personer, der prøver at forebygge indbrud i deres eget hjem. Jeg kan referere ganske enkelte ubehagelige episoder med politiet i forbindelse med indbrud, f.eks. hvis politiet, når man efter et indbrud i sit hjem spørger, hvad man skal gøre for at forhindre det, slår ud med armene og lakonisk siger: Ja, hvis de vil ind, så kommer de ind! Så er man jo ikke meget hjulpet.

En anden episode: Man har haft indbrud og ringer efter politiet, og politiet siger: Det kan vi ikke tage os af, det er småting. Det må ikke ske. Borgerne skal være klar over, at politiet er til for at beskytte dem mod overgreb og for at opklare forbrydelser. Derfor synes jeg, at vi ikke blot skal se på alle de smukke hensigter om forebyggelse og oplysning i skolerne og i nabolagene, vi skal også se på politiets egen håndtering af disse sager. Vi venter spændt på debatten om ministerens handlingsplan, og vi kan ikke støtte i hvert fald de to forslag, der er nævnt her, men selvfølgelig den forebyggende indsats og i øvrigt indsatsen for en forøget opdagelsesrisiko.

Lysholm Christensen (KRF):

Der er ganske rigtig en alarmerende stig-

ning i antallet af indbrudstyper. Når man selv har prøvet at få huset ryddet, er man på alvorlig vis blevet mindet om, at dette er et problem i vort samfund, og derfor er det naturligvis noget, der skal gøres noget ved.

Men spørgsmålet er, om det – som det er foreslået i beslutningsforslaget her – nytter noget at forhøje strafferammerne, at give mulighed for varetægtsfængslinger osv. Jeg er ikke sikker på, at det er dér, der skal sættes ind. Jeg tror ikke, det vil få en nævneværdig virkning i retning af et lavere antal indbrud; der skal en flerstrengt indsats til. Alene den kendsgerning, at stigningen i antal indbrud meget nøje følger stigningen i misbruget af narkotika i de senere år, siger noget om, at her er et område, hvor man bør sætte ind. Det er således, at hvis en narkoman trænger til at få nogle stoffer, er det et så påtrængende behov for denne narkoman, at hverken udsigten til opklaring eller højere straf, eller hvad ved jeg, kan forhindre denne narkoman i at skaffe sig midler til køb af narkotika. Der er kun ét at gøre, og det er at sætte ind på narkotikaområdet, at få denne narkoman under behandling og afvæjning. Det må være det forebyggende, der skal til på det punkt – og jeg tror meget væsentlige punkt – når det gælder indbrud.

Så skal jeg sige, at vi hilser med stor tilfredshed, at justitsministeren har taget initiativ til at gøre noget i forhold til hælerne. Det er naturligvis også et område, hvor det er vigtigt at få sat ind, så det venter vi os en hel del af.

Så kunne jeg egentlig godt tænke mig efter den sidste ordførers indlæg at komme med et lille forsvar for politiet. Det er egentlig paradoksalt, at det er sådan, at hvis politiet en nat får fært af, at der er en, der med et koben er på vej ind i et hus, må de ikke engang gå hen og forhindre denne mand i at brække ind i huset. De skal vente, til de kan tage ham helt på fersk gerning. De må ikke engang forhindre ham i at foretage dette indbrud. Det var måske noget, man burde gøre et eller andet ved. Jeg ved godt, at dér har vi også et retssikkerhedsproblem, men det er egentlig paradoksalt, at den vågne politimand ikke engang må forhindre et indbrud.

Jeg skal slutte med at sige, at vi naturligvis ikke kan støtte dette forslag, men vi medvirker gerne til en række initiativer, som kan forebygge indbrud.

Svend Aage Jensby (V):

Jeg vil starte med at takke for justitsministerens redegørelse fra i går. Jeg har også nået at læse den.

Må jeg dernæst vende mig til forslaget fra Venstre og De Konservative. Nu er det fremhævet af hr. Helge Adam Møller, at der i linje 4 i forslaget står ordenen »herunder«. Det burde efter vores opfattelse være soleklart, at vi naturligvis ikke tror, at en kriminalitetsbekæmpelse alene kan finde sted ved strafferetlige eller retsplejemæssige indgreb og ændringer.

Der er jo på landsplan den dag i dag gennemført en overordentlig vidtgående indsats på det præventive område. Det sker i alle politikredse, det kræver ingen lovændring. Det, vi lægger op til her, det er lovændring, fordi en lovændring er påkrævet. Det, vores beslutningsforslag lægger op til, er kun et enkelt element af mange, der skal anvendes i kriminalitetsbekæmpelsen. Vi er fuldkommen – langt hen ad vejen i hvert fald – enige i en række af de initiativer, der nævnes i ministerens redegørelse vedrørende det præventive, herunder også hvad der kan gøres med hensyn til at oplyse om indbrudssikring og lignende. Men det gør det bare ikke.

Vores beslutningsforslag retter sig ikke – jeg kunne forstå, at hr. Holger Graversen havde misforstået det – mod enhver form for indbrud; der blev f.eks. nævnt indbrud i virksomheder. Det, vi koncentrerer os om, er specielt indbrud og hærværk i private hjem. Vi siger, at der er sket en markant stigning i netop disse former for forbrydelser, og vi siger, disse indbrud i private hjem, lejligheder, villaer, eller hvad ved jeg, virker dybt, dybt krænkende på de mennesker, det går ud over. Det vil i en familie, måske med mindre børn, der kommer hjem fra en ferie og finder deres hjem – altså det hjem, børnene vokser op i, og som skal være deres trygge base – fuldstændig terroriseret og gennemrodet, skabe, måske specielt hos børnene, en ganske særlig og velbegrunnet frygt. Det samme gælder for ældre mennesker, og der er intet juridisk galt i at fokusere på det strafferetlige område, det retsplejemæssige område for visse typer af forbrydelser. Det gør vi jo i vidt omfang. Vi har forbrydelser, hvor angrebet på et bestemt objekt gør, at straffen bliver strengere, herunder bl.a. det, ministeren

for kort tid siden lagde op til, nemlig vold mod særlig udsatte grupper, f.eks. taxachauffører. Her retter vi os imod angreb på en særlig base, nemlig éns eget hjem, som skal kunne føles nogenlunde sikkert.

Vi tænker her ikke på indbrud i et virksomhedsområde, for det er jeg enig i at man kan sikre langt hen ad vejen, og kan man ikke det, sker der tab af økonomiske værdier, men ikke tab af menneskelige værdier, og der skabes ikke den samme frygt, så det er det, der ligger bag det.

Vi har jo også, hvis vi tager skattelovgivningen, dér en markant afgrænsning mellem det almindelige, simple skattefusk i skattekontrollovens § 13 og den grove, organiserede skattevig reguleret i straffeloven, og sådan kan man nævne en række områder, hvor vores lovgivning tager højde for, at objektet for forbrydelsen er et bestemt. Det er det, der ligger bag tanken.

Vi har forestillet os, at man f.eks. kunne ændre straffelovens § 80, som jo nævner de momenter, der skal tages hensyn til, når man udmåler straffe. Det er f.eks. dér nævnt, at hvis forbrydelsen er begået af flere i forening, er det en skærpene omstændighed. Vi har ikke nævnt den i beslutningsforslaget, fordi vi vil lade det være op til den højere jura på Slotsholmen at vurdere, om det kunne være en farbar vej at føje ind her: »begået af flere i forening« eller: »har rettet sig mod private hjem«. Sådan er den juridiske tankegang bag det.

Vi har også sondringen i paragrafferne 285 og 286 i straffeloven, hvor der nævnes, at hvis tyverierne er af særlig grov beskaffenhed på grund af forskellige forhold, kan straffen fastsættes til fængsel i 4 år. Måske kunne man også her føje ind: »eller har rettet sig mod private hjem«. Det er altså det, der ligger bag, og det skal kun opfattes som ét af mange momenter.

Men hvis regeringen og de øvrige regeringspartier ikke kan støtte dette her, må jeg jo erkende, at så er det udtryk for en holdning, og det må vi respektere i Venstre og Det Konservative Folkeparti. Så kan vi ikke gøre noget ved det, som Folketinget er sammensat nu. Men vi havde bare håbet, at vi i forening her i Folketinget på dette område, som virkelig er et samfundsproblem – ministerens tal viser jo også, hvordan stigningen har været – kunne sige, at vi også gerne vil være med til at tage de par momenter ind, som der her lægges op til.

[Svend Aage Jensby]

Så skal jeg med hensyn til fængslingsbestemmelsen i forslaget sige, at det er ganske korrekt, som ministeren nævner, at det er ikke nogle tanker, som er grebet ud af luften. Det er taget fra betænkningen om anholdelse og varetægt, hvor man foreslog nøjagtig sådan en bestemmelse først og fremmest møntet på indbrudskriminalitet. Der kan være sket meget i de sidste 20 år, og der er sket meget, bl.a. at behovet for denne fængslingsbestemmelse er forøget ganske voldsomt. Det er så hermed også et svar til hr. Tom Behnke, som jeg havde opfattelsen af for kort tid siden havde forladt politiskolen.

Forholdet er det i dag, at hvis politiet anholder en indbrudstyv, der kommer ud fra en villa, og han tilstår – det må han nødvendigvis – bliver han løsladt. Der findes ikke i den gældende lovgivning nogen fængslingsbestemmelse. Der er ingen flugtfare, der er ikke i gerningsmandens fortid noget, der tyder på, at han vil fortsætte sin kriminalitet, der er heller ingen opklaringshensyn, der kan begrunde fængsling, og dermed er efter den gældende lov fængsling udelukket.

Men det, udvalget i sin tid sagde, var: Det kan være nødvendigt, hvor politiet fanger nogen på fersk gerning – og det er jo det, der ligger i ordene »under udøvelsen« – hvis man har mistanke om, at den pågældende ved anvendelse af en særlig fremgangsmåde osv. har begået tilsvarende lovovertrædelser, at man får en kort tid til at sammenligne med andre gerningssteder, afhøre om disse andre forhold. Men det kan man ikke i dag, hvis han tilstår det ene indbrud, han bliver taget i.

Jeg har fra Ugeskrift for Retsvæsen og andre oplysningskilder et utal af disse eksempler, og jeg håber, ministeren, som jo i anden sammenhæng er min chef, måske fra politikredsene kunne indsamle oplysninger om de situationer, jeg har i tankerne, hvor man anholder på fersk gerning og må løslade. Disse mennesker kommer ud og fortsætter deres aktiviteter. De siger: Der sker ingenting. De bliver simpelt hen ikke revet ud af en kriminel cyklus. Derfor siger vi, at det kun skal være syv dage, så kan vi få de sociale myndigheder kørt ind på sporet og gøre andre ting, så vi kan få opklaret en seriekriminalitet. Det er det, der ligger bag det.

Det, hr. Holger Graversen sagde med strafammerne, har jeg sådan set svaret på. Det er

jo overhovedet ikke det, sagen drejer sig om. Det drejer sig om fra samfundets side at markere en særlig afstandtagen til bestemte former for forbrydelser.

Så vil jeg sige til hr. Tom Behnke med hensyn til begrundelsen for de syv dage – det fører for vidt at komme ind på det, den kan hr. Tom Behnke læse meget mere om i betænkningen om varetægt – at det næppe skulle være for at fremskynde sagsbehandlingen, at man satte fristen så hårdt, men fordi disse kyndige mennesker, der afgav den betænkning, dengang skønnede, at syv dage var nok til at opklare seriekriminaliteten.

Hr. Lysholm Christensen var inde på, at hvis vi bare kunne gøre noget for alle narkomanerne, var alle problemer løst. Det vidner i den grad om en mangel på erkendelse af livets realiteter. Det er jo desværre andre end narkomaner, der begår indbrudstyveri, og det er meget, meget ofte organiseret. Og jeg må sige, at jeg støtter fuldstændig det, der lægges op til med en hårdere indsats over for hæleriforbrydelserne. Man skal altså også bare være klar over, at mange, mange hælere får deres sager afgjort med betingede domme, så det præventive i det – jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal sige til det.

Så vil jeg vende mig kort – for tiden nærmer sig, hvor jeg skal slutte – til det, ministeren i øvrigt lægger op til i handlingsplanen. Vi skal have styr på volden herhjemme. Vi skal også have styr på vores økonomiske kriminalitet, for den tager til med de indre grænsers opløsning osv., og samtidig skal vi have styr på dette her. Vi kan ikke opfylde den plan, som der her lægges op til. Politiet kan ikke følge den. Det kan man gøre et stykke tid og med nogle få. Vi kan ikke tage alle ud og holde dem under observation.

Så der er altså behov for også at prøve at se på andre elementer, og det var det, vi håbede på at vi også under udvalgsbehandlingen kunne få lidt forståelse for.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Det, der fik mig herop, var hr. Svend Aage Jensbys udtryk om, at vores afvisning af de to forslag kunne opfattes som en bestemt holdning.

[Holger Graversen]

Jeg håber ikke, der ligger noget særligt i det. I hvert fald skal det ikke opfattes, som om vi har en holdning i retning af, at vi ikke anser indbrudstyveri for et alvorligt samfundsproblem. Det gør vi. Det er bare noget med, at vi tror, at det ikke rigtig er sagen med hensyn til den præventive virkning, at vi hellere vil bruge ressourcerne på en anden måde. Men selvfølgelig anser vi det for dybt alvorligt, og vi ved, at det er meget krænkende for de mennesker, det går ud over. Det skaber utryghed i de hjem, hvor det sker.

Jeg spurgte hr. Helge Adam Møller, om man har belæg for påstandene om, at det skulle virke præventivt at forhøje straffene. Det har jeg ikke fået svar på. Måske kan hr. Svend Aage Jensby give mig svar på det.

Jeg vil også gerne have svar på, hvordan man vil klare det ressourcemæssigt. Hr. Svend Aage Jensby kom ganske vist til sidst i en indskudt bemærkning ind på politiets ressourcer. Jeg synes nok, at vi, når det nuværende politiforlig er udløbet, kan tage det op og se på det. Og dér tror jeg såmænd også at vi måske vil vise os at være positive, for vi lægger vægt på den positive indsats også fra politiets side, altså med hensyn til patruljer og den slags ting.

Men hvordan man klarer sig med de nuværende ressourcer inden for fængselsvæsenet, de mindre arresthuse osv., hvis vi skulle udvide varetægtsmulighederne – det vil jeg egentlig også gerne have et svar på.

Justitsministeren (Erling Olsen):

En del af argumentationen frem og tilbage må jo fortsætte under udvalgsbehandlingen, men jeg vil blot sige til hr. Svend Aage Jensby, at det, hr. Svend Aage Jensby påpegede med, at mere og mere kriminalitet blev organiseret, falder meget godt i tråd med vores indtryk og derfor med opfølgningen af tænkearbejdet i Justitsministeriet. Vi startede med noget om vold og kommer nu frem til noget om indbrud, så vi vil bruge det næste halve år til at analysere den organiserede kriminalitet og komme med en række forslag på det område. Så jeg er helt i overensstemmelse med hr. Svend Aage Jensby, når det drejer sig om at være bekymret for, hvor organiseret kriminaliteten efterhånden bliver.

Også når det gælder indbrud, er det jo faktisk et mindretal af indbrudstyvene, der begår

et flertal af dem, og vi har, om jeg så må sige, dels disse narkokriminelle, hvor det måske er mere sporadisk, og hvor vi må se hen til sundhedsministerens redegørelse om, hvad vi skal gøre her, som hr. Lysholm Christensen var inde på. Men så har vi altså også den mere professionelle, jeg havde nær sagt kommercielt organiserede kriminalitet, og den vil vi beskæftige os med i det næste halve års tid, så vi har et ordentligt debatgrundlag, når Folketinget træder sammen til oktober.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg står lidt uforstående over for, at jeg skulle skoses sådan, da jeg er den eneste, der egentlig har støttet forslaget. Men o.k., det kan være, forslagsstillerne vil skubbe den sidste tilhænger fra sig, så man kan stå helt alene med forslaget, og det har måske en eller anden populistisk vinkel; det ved jeg ikke.

Jeg støtter forslaget. Det har jeg sagt indtil flere gange, og jeg forstår ikke, at jeg skal skoses for, at jeg har været på politiskolen. Der er ikke noget kriterium om, at man skal være jurist for at sidde i Folketinget, og når man fremsætter et beslutningsforslag, må det dog være et krav, at beslutningsforslaget er formuleret på en sådan måde, at folk kan forstå det, herunder folk, der har været på politiskolen. Men det har man ikke gjort, det er derfor, jeg stiller nogle spørgsmål til det, og så får man et eller andet flabet svar fra forslagsstillerne i stedet for et svar på, hvad det her går ud på.

Det bliver sagt, at i dag er det ikke muligt at varetægtsfængsle, hvis den sigtede tilstår det kriminelle forhold. Jamen gør forslaget op med det? Det mener jeg ikke; jeg mener ikke, det fremgår af forslagets tekst, at det gør op med de tilfælde, hvor vedkommende tilstår. Det, at man ikke kan varetægtsfængsles, hvis man tilstår, er jo en retspraksis, der er udviklet efterhånden, og ikke noget, der står anført i § 762 i retsplejeloven, så jeg ved ikke, hvordan det her hænger sammen. Men det må forslagsstilleren jo kunne argumentere for.

Hr. Svend Aage Jensby siger, at problemet er, at hvis man ikke har mulighed for at varetægtsfængsle personen – hvis de kriterier, der er nævnt i § 762, ikke er opfyldt – kommer politiet i den situation, at de er nødt til at løslade vedkommende, og så kan det være svært at

[Tom Behnke]

sammenholde sagen med andre sager, hvor fremgangsmåden f.eks. har været den samme, og dermed hæfte gerningsmanden sammen med andre forbrydelser. Jamen hvorfor skal gerningsmanden være varetægtsfængslet i den periode? Det er jo informationer, som politiet allerede har liggende i dag på edb i deres modus operandum, så der er ikke noget til hinder for, at gerningsmanden kan være på fri fod, mens man sammenkæder sagerne og hænger gerningsmanden op på andre sager. Hvad er så argumentet for, at vi skal varetægtsfængsle personen? Jeg er ikke uenig i forslaget, slet ikke, men hvor er argumenterne fra forslagsstillerens side?

Svend Aage Jensby (V):

Hr. Holger Graversen efterlyser, hvor vi har beviserne for, at der bliver en præventiv effekt, hvis vi fik vores forslag gennemført. Ja, siden begyndelsen af 1970'erne er dansk retspolitik og kriminalpolitik gået ensidigt i én retning, nemlig at lempe forholdene for de kriminelle og gøre det bedre for de kriminelle, mens ofrene hænger derude. I disse år, hvor man har nedsat strafferammerne, skærpet reglerne for isolation og skærpet betingelserne for varetægtsfængsling, er kriminaliteten steget eksplosivt, så vi tror, der er noget generalpræventivt i, at man mærker, at hvis man gør noget kriminelt, får man altså en over fingrene. Det er det ene.

Men så ligger der også et andet væsentligt element bag vores ønsker om en stramning, og det er retsfølelsen. I dag oplever befolkningen jo, at de bliver genstand for indbrud på indbrud, og så kan de læse i deres lokale avis, at gerningsmanden igen er løsladt, så de snart får besøg af ham igen. Der er da også et hensyn at tage til den almindelige retsfølelse hos ofrene, så det er også det, der ligger til grund for det.

Med hensyn til plads i fængslerne vil jeg sige, at vi kan jo gennemgå, hvor mange mennesker der egentlig skulle sidde i vores fængsler, men som er på orlov. Der gives jo forskellige former for orlov, og sidste år var over 61.000 mennesker ude på orlov i længere eller kortere tid, så hvis vi administrerer det ordentligt, er der i sig selv mange pladser. Og dernæst vil jeg sige, at Venstre gerne vil være med til at skaffe penge til det; men hvis vores kriminalpolitik skal styres af, om vi har plads i fængslerne eller

ej, er vi ikke med, for så vil vi hellere være med til at bevilge nogle penge.

Så vil jeg sige til hr. Tom Behnke, at jeg håber ikke, hr. Tom Behnke følte, han blev skotet. Det var sådan lidt muntert ment fra min side, fordi hr. Tom Behnke i sit første indlæg, da han efterlyste en forklaring på 7-dages-reglen, sagde, at det var vel, fordi man ikke ville have sit forslag gennemført; og derfor kunne jeg tillade mig at give lidt igen til hr. Tom Behnke på denne måde. Jeg skal forklare, at forholdet er sådan i dag, at der ikke kan ske varetægtsfængsling, hvis den pågældende indbrudstyv tilstår. Det er sagen. Som jeg sagde før, ville det være overordentlig ønskværdigt, hvis man kunne tage en sådan ung eller ældre kriminel ud af en cyklus. Det kunne man opnå inden for de 7 dage, for så kan man nå at få indsamlet materiale fra andre politikredse eller andre områder i en by, koordinere og sammenholde indbrudsmetoder osv. og foreholde den pågældende det; og så vil man se, at en langt, langt større del af forbrydelserne bliver opklaret. Det er altså det, der er tanken bag det.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg vil kun tage et enkelt emne op her i anden omgang, nemlig noget fra den redegørelse, justitsministeren kom med i går. Jeg har bemærket med stor glæde, at der adskillige steder står noget om, at der skal gøres en særlig indsats over for unge, både under og over den kriminelle lavalder, hvis de slår ind på tyveribanen, og det mener jeg også er berettiget. Kan vi stoppe kriminaliteten, mens folk er 12, 13, 14 eller 15 år, er det jo langt bedre, end hvis det sker senere; forebyggelse er bedre end helbredelse.

Ministerens skriver også flere steder, at man lægger op til noget udvalgsarbejde og nogle overvejelser i ministeriet og andre relevante myndigheder. Det er jeg selvfølgelig meget spændt på, og jeg vil godt komme med nogle ideer, tanker eller forslag. Jeg vil godt advokere for, at vi i hvert fald fra konservativ side synes, at det vil være en god idé, hvis man overvejer at lave nogle specielle sanktioner rettet både mod dem, der er lige over den kriminelle lavalder, og dem, der er lige under. Vi er tilhængere af at bevare 15-års-grænsen, men vi er også tilhængere af, at der bliver færre tiltalefrald for de 15-16-17-årige, og at de hurtigere

[Helge Adam Møller]

mærker en konsekvens, ikke ved at blive puttet i fængsel, men nogle alternative sanktionsformer.

Tilsvarende for de 12-14-årige, som vi jo i øjeblikket slet ikke kan straffe. Det ønsker vi heller ikke ændret, men vi ønsker nogle sanktionsformer, eksempelvis ved at de et antal weekender kunne lave noget samfundsnyttigt arbejde på den lokale brandstation eller politistation; de kunne f.eks. vaske nogle biler eller gøre noget andet i 4, 6 eller 8 weekender i stedet for at være ude sammen med kammeraterne. Vi tror, at det virkelig kunne være med til at fortælle: I har gjort noget galt, og det får en konsekvens for jer, men vi putter jer selvfølgelig ikke i fængsel. Vi håber, at sådan nogle overvejelser også vil indgå i arbejdet.

Justitsministeren (Erling Olsen):

Lad mig meget kort sige, at da vi havde debatten om voldspakken, var hr. Helge Adam Møller inde på, at der kunne ske det, at nogle personer sagde: Haha, vi er under den kriminelle lavalder, der sker os ikke noget. Hr. Helge Adam Møller nævnte også nogle tilfælde, hvor man bare sagde fy til folk 7-8 gange, og at der ellers ikke skete noget. Det har sammen med forskellige andre ting også været inspirerende for det, der står om, at der skal være en konsekvens for indbrudstyre, men det betyder ikke, at de skal ind i et fængsel og lære, hvordan man i øvrigt uddanner sig kriminelt. Det består i, at de skal føle, at her har de altså gjort noget galt, og de må slå ind på en anden vej. Det ligger også i bilag 2, som er udarbejdet af politidirektøren i København: Fat i dem med det samme, snak med forældrene, snak med SSP, og hvem der ellers måtte være, få dem ind på en anden måde at leve på. Det er helt oplagt, at det er vi meget enige om.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Jeg synes ikke rigtig, jeg fik nogen beviser for, at det hjælper med højere straffe, men jeg vil godt her fra talerstolen rose hr. Svend Aage Jensbys egen politikreds. Her har man gode erfaringer med, at det netop nytter at gribe hurtigt ind over for de helt unge, ja, også børn, når man begår tyverier, og det er fint.

Så vil jeg godt spørge om noget med hensyn til nedsatte strafferammer. Jeg kan ikke huske,

hvornår man har nedsat strafferammen i Danmark og på hvilke områder, men jeg kan henvise til, at kriminaliteten i Danmark ligger meget, meget lavt i sammenligning med de fleste andre lande. Hvis man skulle bruge en argumentation om, at det måske skyldes, at man lempede straffen på visse områder på et tidspunkt – jeg kan ikke huske hvornår – kunne jeg jo sige, hvis jeg måske skulle være lidt grov, at grunden kunne også være, at vi har haft en borgerlig regering i 10 år, for det er i den periode, at kriminaliteten er steget voldsomt. Jeg vil gøre opmærksom på, at i 1986 var antallet af indbrud større end i dag. Der var faktisk 1.000 færre indbrud i 1992 end i 1986, så jeg synes altså ikke, at argumentationen holder.

Og så vil jeg sige, at der da heldigvis er sket en udvikling inden for retsområdet, også med hensyn til straffe. Går vi længere tilbage, var straffen en ren og skær hævn, samfundets hævn. I dag har man heldigvis fået øjnene op for, at det er bedre at forebygge og på anden måde forhindre, at der sker kriminalitet, og jeg synes også, at det på mange områder er lykkedes. Det er bedre at forebygge, det er mere progressivt.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg kan love, at det skal blive den sidste, og at den bliver kort.

Jeg vil sige til hr. Holger Graversen, at man sænkede strafferammerne i to tempi, nemlig i 1973 og i 1982. Sidste gang var altså lige før den borgerlige regering kom til, i hr. Ole Espersens tid som justitsminister. Sænkningerne kom i to tempi, og de var et kæmpesignal til vores domstole. Man sagde ved begge lejligheder, at man skulle give nogle flere betingede domme og nogle lavere straffe. Man sænkede strafammerne, og sådanne meldinger gør naturligvis – og det skal de også – indtryk på domstolene.

Det har altså betydet, at mens kriminaliteten er steget eksplosivt, er sanktionerne faldet eksplosivt, og de borgerlige regeringer, vi har haft siden 1982, har ikke haft politisk flertal for stramminger. Det er altså historien, og jeg skylder beviset for, at det præventive arbejde hjælper, for hvordan skulle jeg kunne skaffe det? Det er teknisk umuligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ingrid Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Ingrid Rasmussen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudvalget (13/1 94):

Udtræder: Peter Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Det Energipolitiske Udvalg (13/1 94):

Udtræder: Peter Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Finansudvalget (13/1 94):

Udtræder: Peter Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Markedsudvalget (13/1 94):

Udtræder: Peter Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Det Politisk-Økonomiske Udvalg (13/1 94):

Udtræder: Peter Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Udenrigsudvalget (13/1 94):

Udtræder: Peter Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Forskningsudvalget (13/1 94):

Udtræder: Jette Pors (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Kirkeudvalget (13/1 94):

Udtræder: Jette Pors (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Kulturudvalget (13/1 94):

Udtræder: Jette Pors (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Uddannelsesudvalget (13/1 94):

Udtræder: Jette Pors (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 18. januar 1994 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 14.44